

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Gž 18/07
20.03.2007. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Vladimira Tamaša, predsednika veća, Jovanke Kažić i Ljubice Milutinović, članova veća, u parnici tužilaca AA, BB, i VV, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tuženog "GG", čiji je punomoćnik BA, advokat, radi utvrđenja prava tehničkog unapređenja i naknade, odlučujući o žalbama tužilaca i tuženog protiv presude Okružnog suda u Zaječaru P. 1/04 od 16.10.2006. godine, u sednici održanoj 20.03.2007. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDA SE presuda Okružnog suda u Zaječaru P. broj 1/04 od 16.10.2006. godine i predmet upućuje prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Zaječaru P. 1/04 od 16.10.2006. godine, stavom prvim izreke, usvojen je tužbeni zahtev tužilaca i utvrđeno da predlozi tužilaca pod nazivom: „uvođenje u sistem rashlađivanja pulpe jedan međurezervoar za prehladivanje pulpe“, „prepravke na mešalici kristalizatora br. II - rezervoara B-504b“, „ugrađivanje sistema za sifoniranje na kristalizatoru br. II - rezervoaru B-504b“, „povezivanje izmenjivača toplote W - 504b na rashladnu industrijsku vodu sa rashladnim tornjevima u zimskom periodu“, „postavljanje pregrade u slop - tanku i obezbeđivanja vađenja kristala ___ i njihovo vraćanje ponovo u proces“, „čišćenje stvorenih naslaga na izmenjivaču toplote“, „neutralizacija zakiseljene industrijske vode u sistemu za rashlađivanje“, predstavljaju tehničko unapređenje što je tuženi dužan da tužiocima prizna. Stavom dva presude delimično je usvojen tužbeni zahtev tužilaca pa je obavezan tuženi da tužiocima na ime finansijskih efekata za tehničko unapređenje iz stava jedan i dva presude, za period od 01.01.2000. do 31.12.2004. godine isplati iznos od 383.132,35 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 16.10.2006. godine pa do konačne isplate, dok je višak tužbenog zahteva od dosuđenog iznosa do traženih 2.530.387,20 dinara, za iznos od 2.147.254,85 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 16.10.2006. godine pa do isplate odbijen kao neosnovan. Stavom tri presude obavezan je tuženi da tužiocima naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 194.371,45 dinara.

Protiv prvostepene presude obe stranke su blagovremeno izjavile žalbe, tužioci zbog bitne povrede odredaba Zakona o parničnom postupku, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primene materijalnog prava, a tuženi zbog bitne povrede odredaba Zakona o parničnom postupku i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu na osnovu člana 372. ZPP-a („Službeni glasnik RS“, broj 125 od 22.11.2004. godine, stupio na snagu 23.02.2005. godine).

Žalbe su osnovane

Prvostepeni sud je ocenom izvedenih dokaza na osnovu člana 8. ZPP, utvrdio da su tužioci, radnici tuženog, autori tehničkih rešenja kojima se postiže produktivnost rada boljim iskorišćavanjem bakra u procentima iz elektrolita, i da takva rešenja, iz stava 1. i 2. izreke presude predstavljaju tehničko unapređenje koje tuženi primenjuje u procesu proizvodnje od 2002. godine. Iz nalaza i mišljenja sudskog veštaka datog u postupku utvrđeno je da inventivni zahvati tužilaca ne ulaze u poslove u okviru radnih zadataka tužilaca.

Ceneći utvrđene činjenice da svih sedam inovacija imaju jedinstven cilj - povećanje iskorišćavanja bakra u procentima iz elektrolita prvostepeni sud je iz izvedenih dokaza veštačenjem od strane veštaka ekonomske struke utvrdio visinu naknade dosuđene tužiocima za period od 01.01.2000. do 31.12. 2004. godine u iznosu kao u stavu dva izreke presude.

Po oceni Vrhovnog suda, pravilan je zaključak nižestepenog suda da inovacije tužilaca koje tuženi primenjuje u procesu proizvodnje, a koje zajedno imaju za cilj povećanje iskorišćavanja bakra u procentima iz elektrolita, i zbog čije primene tuženi ostvaruje dobit, predstavlja tehničko unapređenje u smislu člana 109. Zakona o patentima („Službeni list SRJ“, broj 15/95, 35/95 i 28/96) koji se primenjuje na sporni odnos nastao u vreme važenja ovog zakona. Kako tehnička rešenja tužilaca ne ispunjavaju uslove iz člana 6. i 9. istog Zakona, a kojima se prema utvrđenim činjenicama iz dokaza izvedenih u postupku povećava iskorišćavanje bakra u procentima iz elektrolita, to tužiocima, autorima tehničkog unapređenja čija prava traju 5 godina od početka primenjivanja, pripada naknada u zavisnosti od ostvarene dobiti tuženog u procesu ekonomskog iskorišćavanja. Pravo na naknadu proizilazi iz odredbe člana 96. stav 2. Zakona o patentima i odredbe člana 64. Samoupravnog sporazuma o jedinstvenim osnovama i merilima u podsticanju i razvoju inovacija, racionalizacija i drugih vidova stvaralaštva, kojima je predviđeno da inovatori imaju pravo na posebnu naknadu za ostvarenu inovaciju za vreme trajanja primene inovacije, a najduže 5 godina za tehničko unapređenje.

Odlučujući o pravu tužilaca na naknadu i visinu naknade, a ceneći istaknuti prigovor tuženog, zastarelosti prava tužilaca tehničkog unapređenja koje traje 5 godine, prvostepeni sud je zaključio da je neosnovan istaknuti prigovor, dajući razloge u pobijanoj presudi da je tuženi otpočeo sa primenom tehničkog unapređenja tužilaca od 2002. godine, a stavom dva izreke presude dosuđuje naknadu za period od 01.01.2000. do 31.12.2004. godine.

Izreka presude kojom se tužiocima dosuđuje naknada od 01. januara 2000. do 31.12. 2004. godine protivureči razlogu o odlučnoj činjenici da tuženi tehničko unapređenje tužilaca primenjuje od 2002. godine, zbog čega je osnovan razlog žalbe tuženog da se pobijana presuda ne može ispitati u delu kojim je tužiocima dosuđena naknada.

Zbog učinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačke 12. ZPP, pobijana presuda se ne može ispitati ni u odnosu na pravilnu primenu materijalnog prava. Za ocenu pravilne primene materijalnog prava nije utvrđena činjenica od kada tuženi u procesu proizvodnje primenjuje rešenja tužilaca koja predstavljaju tehničko unapređenje. Od ove odlučne činjenice zavisi period za koji tužiocima pripada naknada i visina naknade.

Iz izloženog Vrhovni sud je ukinuo pobijanu presudu i predmet vratio na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku sud će otkloniti povredu postupka na koju je ukazano ovom rešenjem, pa će ocenom izvedenih dokaza utvrditi činjenicu od kada tuženi primenjuje tehničko rešenje tužilaca koje bi na osnovu izvedenih dokaza u postupku predstavljalo tehničko unapređenje, a tužiocima bi kao autorima tehničkog unapređenja čija prava traju 5 godina od početka primenjivanja pripadala naknada. U nastavku postupka sud će pored činjenica koje su izložene u dosadašnjem toku postupka, ceniti i navode žalbi stranaka, pa će u odnosu na navod tuženog da sud nije nadležan da utvrđuje da li tehničko rešenje tužilaca predstavlja tehničko unapređenje odlučiti o zahtevu tužilaca za isplatu naknade, a zahtev za isplatu naknade zavisi od okolnosti da li tehničko rešenje tužilaca predstavlja tehničko unapređenje, što se može u postupku rešiti i kao prethodno pitanje.

Ukinuta je i odluka o troškovima postupka jer zavisi od odluke o tužbenom zahtevu.

Odluka o žalbi doneta je na osnovu odredbe člana 373. stav 1. tačke 3. ZPP.

Predsednik veća-sudija

Vladimir Tamaš, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

RR